

TIEDOTE 19.12.2011

Kansalaisbarometri 2011:

Yhdenvertaisuus sosiaali- ja terveyspalveluissa ei toteudu

Yli puolet täysi-ikäisistä suomalaisista ei usko ihmisten yhdenvertaisuuteen sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuudessa, kertoo uusi Kansalaisbarometri. Kaksi kolmesta pelkää julkisten sosiaali- ja terveyspalvelujen heikentyvän tulevaisuudessa.

Kansalaisbarometri 2011:n mukaan yhdenvertaisuus palvelujen saamisessa ei näytä toteutuvan. Yli puolen miljoonan täysi-ikäisen tulot eivät kunnolla riitä lääkärissä käymiseen.

Alimmassa tuloviidenneksessä rahat riittävät huonosti lääkärikäynteihin kolmanneksella ja ylimmässä tuloviidenneksessä vain kolmella prosentilla. Kansalaisbarometrissa ilmeni myös, että mitä huonompi on ihmisen terveys, sitä todennäköisempää on, että hänen tulonsa riittävät huonosti terveydenhoitoon.

– Terveyskeskusmaksu on poistettava, jotta se ei estä ketään käyttämästä terveyspalveluja. Kuntien tulonlähteenä maksu on marginaalinen, mutta toimeentulotuen tai muuten pienten tulojen varassa eläville jokainen euro on tärkeä, sanoo toiminnanjohtaja Riitta Särkelä Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitosta (STKL).

Kokonaan vaille tarvittua terveyspalvelua jääminen on vaikeuttanut kolmen viime vuoden aikana 22 prosentin elämää. Yli puolet on sitä mieltä, ettei palveluja saa riittävän nopeasti. Sosiaalipalvelun tai -etuuden viivästyminen on vaikeuttanut hieman alle viidesosan elämää.

Ilman tarvitsemaansa apua on viimeisen vuoden kuluessa jäänyt noin 15 % eli 600 000 suomalaista. Yleisimmin kyse on terveyspalveluista kuten terveyskeskuksista, erikoissairaanhoidosta tai hammashoidosta.

– Suomalaiset pitävät julkisia sosiaali- ja terveyspalveluja tärkeinä. Usko niiden tulevaisuuteen kuitenkin horjuu. Siksi on erittäin tärkeää muistaa kansalaisten tarpeet, kun sosiaali- ja terveyspalveluja, niiden järjestämistä ja kuntarakennetta uudistetaan, Riitta Särkelä sanoo.

Kasautuva huono-osaisuus koskee noin 300 000 suomalaista

Kasautuva huono-osaisuus koskee jossain muodossa vähintään 300 000 suomalaista aikuista. Pahiten terveyden ja toimintakyvyn, henkisen vireyden ja mielialan, talouden ja sosiaalisten suhteiden ongelmat kasautuvat työttömille.

– Lähes kaikilla suomalaisilla on jokin elämänalue, jolle he voivat rakentaa hyvinvointiaan. Erityisiä, kohdennettuja tukitoimia tarvitsevia täysi-ikäisiä on noin 50 000. Heille kasautuneen huono-osaisuuden poistaminen ei vaadi mahdottomia, mutta siihen tulee tarttua heti, Riitta Särkelä vaatii.

– Köyhyyden ja syrjäytymisen ehkäisy on yksi hallituksen kärkihankkeita, mutta siitä puuttuvat konkreettiset toimet. Ilman niitä hanke on hampaaton. Myös sosiaali- ja terveysministeriön pitää ohjata kehittämisrahaa syrjäytymiskierteiden katkaisuun, hän toteaa.

– Se edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon, työ- ja elinkeinohallinnon, Kelan, kuntoutus- ja koulutusorganisaatioiden sekä järjestöjen yhteistyössä kehittämiä uusia käytännön toimia. Avainasemassa on kuntien aikuissosiaalityö, Särkelä sanoo.

Kansalaisbarometrin mukaan noin 70 000 suomalaista kokee itsensä usein tai jatkuvasti huonoseiseksi, syrjityksi ja ulkopuoliseksi. Nämä kokemukset kasautuvat erityisesti työttömille ja pienituloisille.

Noin joka viides (19 %) täysi-ikäisistä arvioi, että liiallinen alkoholinkäyttö vaikeuttaa oman kotitalouden elämää vähintään vähän. 4 % arvioi alkoholinkäytön vaikeuttavan oman kotitalouden elämää paljon.

Lisätietoja:

toiminnanjohtaja Riitta Särkelä, STKL, puh. 050 63 663

tutkija Tyyne Hakkarainen, STKL, puh. 050 574 2544

tutkimuspäällikkö Aki Siltaniemi, STKL, puh. 050 367 3447 (tavoitettavissa vain ma 19.12.)

Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton (STKL) Kansalaisbarometri 2011 on toinen valtakunnalliseen kansalaiskyselyyn perustuva, suomalaisten hyvinvointia sekä kokemuksia sosiaali- ja terveyspalveluista selvittävä tutkimus. Alkukesällä 2011 tehtyyn kyselyyn vastasi 3614 täysi-ikäistä suomalaista. Ensimmäinen Kansalaisbarometri julkistettiin 2009.